

У ГАРМОНІІ З НАВАКОЛЛЕМ

Сёлета сваё 95-годдзе адзначыла першая асабліва ахоўная прыродная тэрыторыя Беларусі — Бярэзінскі біясферны запаведнік. А з пачатку гэтага года існуючая ў нас сістэма ААПТ уключае 1297 аб'ектаў, у тым ліку адзін запаведнік, чатыры нацыянальныя паркі, 99 заказнікаў рэспубліканскага і 282 — мясцовага значэння, 326 помнікаў прыроды рэспубліканскага і 585 — мясцовага значэння.

Менавіта такія ўнікальныя аб'екты, а іх агульная плошча складае больш за 1,8 мільёна гектараў, ці 9 % тэрыторыі краіны, — найважнейшы інструмент захавання біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці. Для параўнання: па стане на 1 студзеня 1997 года агульная плошча ААПТ у Беларусі складала 1,3 мільёна гектараў або 6,4 % ад усёй тэрыторыі. Між тым, як растлумачыла **кансультант упраўлення біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Мінпрыроды Ала ГРЫНЧЫК**, размеркаванне ААПТ па абласцях нераўнамернае, што звязана са ступенню захаванасці натуральных экалагічных сістэм і каштоўных супольнасцяў: у Брэсцкай вобласці — 14,9 % ад яе тэрыторыі, у Віцебскай — 9,8 %, у Гомельскай — 7,4 %, у Гродзенскай — 10,1 %, у Магілёўскай — 4,6 %, у Мінскай — 7,5 %, у Мінску — 1,7 %.

У краіне створана нацыянальная сетка ААПТ. Яе аснову складаюць найбольш каштоўныя прыродныя комплексы і аб'екты. Па словах спецыяліста, за апошнія 20 гадоў удалося паменшыць негатыўнае ўздзеянне гаспадарчай дзейнасці на цэласнасць экасістэм, а таксама палепшыць экалагічную сітуацыю ў краіне.

Гэта магчыма дзякуючы, у першую чаргу, штодзённай плённай рабоце Мінпрыроды. Для кожнай ААПТ устанаўліваецца пэўны рэжым аховы і выкарыстання, які ўключае поўнае або частковае абмежаванне гаспадарчай дзейнасці, а ў шэрагу выпадкаў —

правядзенне аднаўленчых мерапрыемстваў.

Вельмі важна, што беларускія ААПТ прызнаныя на міжнародным узроўні. Напрыклад, Белавежская пушча і Бярэзінскі біясферны запаведнік узнагароджаны Еўрапейскім дыпламам асабліва ахоўных прыродных тэрыторый Савета Еўропы. А частка нацыянальнага парку «Белавежская пушча» з'яўляецца аб'ектам Сусветнай спадчыны ЮНЕСКА. Тры ААПТ — Бярэзінскі біясферны запаведнік, Белавежская пушча і Прыбужскае Палессе — уключаны ў Сусветную сетку біясферных рэзерватаў, створаную ў рамках праграмы ЮНЕСКА «Чалавек і біясфера».

У краіне праводзіцца маніторынг жывёльнага і расліннага свету, што дазваляе выяўляць віды, якія маюць патрэбу ў асаблівай ахове. Гэта дае падставу ўключыць іх у Чырвоную кнігу Беларусі. Цяпер у ёй 202 віды дзікіх жывёл (1,3 % ад іх агульнай колькасці ў краіне) і 303 віды дзікарослых раслін (2 % ад іх агульнай колькасці). «У параўнанні з трэцім выданнем Чырвонай кнігі, у чацвёртым агульная колькасць відаў дзікарослых раслін павялічылася на 29, а дзікіх жывёл — на 13. Сярод новых «герояў» — рыба гальян азёрны, птушка гуменная стрынатка, млекакормячыя вусатая начніца, шэры вушан, гарнастай, 31 від насякомых і 18 відаў раслін, — расказала **кансультант аддзела біялагічнай разнастайнасці Мінпрыроды Таццяна ЖАЛЯЗНОВА**. — Разам з тым у выніку паслядоўнай, планамернай работы па захаванні біялагічнай разнастайнасці з Чырвонай кнігі выключана 20 відаў дзікіх жывёл і 8 відаў дзікарослых раслін і грыбоў. Гэта значыць, што іх папуляцыі ўжо нічога не пагражае».

Маргарыта ДРАЗДОВА

Источник: Звезда. — 2020. — 28 ліпеня (№ 144). — С. 8.